

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Candidatus Abbreuiatus Jurisprudentiae Sacrae, Hoc Est,
Juris Canonici, Secundum Gregorii Papae IX. Libros V.
Decretalium Explanati Summa, Seu Compendium**

Pichler, Vitus

Augustae Vindel., 1733

Titulus XV. De Commodato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63440](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63440)

TITULUS XV.

De Commodato.

SUMMARIUM.

1. Quid & qualis contractus sit Commodatum.
2. Ad quid inde obligetur Commodans:
3. Et ad quid Commodatarius.
4. Et qualis utrique nascatur Actio.

Commodatum est contractus *realis*, sicut *Depositum*, *Pignus*, & *Mutuum*, quia non solo consensu perficiuntur, sed actu rei traditione. Qui dat commodatò, Germanicè *senhet* (quæ vox etiam accommodatur *Mutuo* & *Locationi* ac *Precario*, & ideo probè oportet attendere ad circumstantias, ut dignoscatur, qualis contractus sit celebratus) vocatur *Commodans*, qui accipit, *Commodatarius*; sicut ordinariè vox, quæ terminatur in *arius*, denotat accipientem, uti *depositarius*, *mutuatarius*, *donatarius*, *usufructuarius*, *pensionarius* &c.

Dico I. Commodatum est contractus *realis*, quo res alicui gratis conceditur ad certum usum & certum tempus, ea lege, ut finito usu eadem in specie restituatur. Communis ex §. 2. *Inst. quib. mod. re contrah. obl. & c. un. h. t.* Unde ad Commodatum requiritur I. ut res tradatur; per quod differt à *contractibus consensualibus*. 2. ut detur ad usum; per quod differt à *Mutuo*, in quo insuper dominium transfertur in *mutuatarium*.

item

item à *Deposito*, quia in hoc res datur custodiae causâ, & à *Pignore*, in quo datur in securitatem crediti, non *ad usum*. 3. ut usus concedatur gratis: per quod differt à *Locatione*, in qua res conceditur ad usum pro certa mercede; & hinc, quia homines ordinariè non solent gratis res suas alteri ad usum concedere, in dubio præsumitur potius *Locatio*, quàm *Commodatum*. 4. ut detur ad certum usum, & certum tempus, quod, si explicitè non determinetur, tacitè determinatum esse censetur, nempe post usum finitum: per quæ differt à *Precario*, in quo res ad usum & tempus indeterminatum datur, & simul possessio naturalis. 5. ut res sit talis, quæ finito usu in specie (h. e. ut Philosophi loquuntur, in individuo) reddi possit, adeoque non debet esse fungibilis, quæ ipso usu consumitur, ut est panis, vinum, pecunia &c. tunc enim potius foret *Mutuum*. Porro, sicut omnis res, quæ usu ipso non consumitur, mobilis vel immobilis, corporalis vel incorporalis (etiam aliena. *l. 15. 16. ff. Commodati*) commodatò dari potest: ita omnes (& soli) commodare possunt, qui liberam habent rerum suarum administrationem. per *l. 1. §. 2. l. 2. ff. eodem*. Sed *Objic.* qui rem sibi commodatam alteri commodat, censetur furtum committere. *l. 54, §. 1. ff. de furt.* ergo saltem res aliena non cadit in *Commodatum*. *N. conf.* non enim repugnat, ut committatur furtum, & simul actio *Commodati* nascatur.

3 Dico 2. Commodans vi hujus contractus obligatur 1. rem commodatam ante usum finitum (nisi ipsemet ob casum ante non prævisum indi-

indigeat usu rei suæ, vel nisi commodatarius intra
 tempus ipsi præfixum uti non poterit, aut no-
 luerit) non revocare. *l. 17. §. 3. ff. & c. un. h. t.*
 2. resarcire expensas necessarias, quas in rem ipsam
 (non verò, quas in usum rei, v. g. wann das
 Pferd ein Eisen verlohren / si equus perdidit
 soleam) facere debuit commodatarius. *l. 18. §.*
2. ff. eod. 3. reparare damna per dolum vel cul-
 pam latam illata commodatario, ut si commodat-
 set rem vitiosam vel sciens, vel si vitium facile po-
 tuisset scire. *l. 17. & 18. cit. l. penult. ff. eod. l. 23.*
ff. de R. J. nam in contractibus dolo æquiparatur
 culpa lata, & ubi dolus jubetur præstari, intelli-
 gendum est etiam de culpa lata. *l. 226. ff. de V. S.*
l. 23. cit.

Dico 3. Commodatarius vicissim obligatur 4
 rem commodatam, exactissimâ diligentiam custo-
 dire, ac proin regulariter præstare non solum do-
 lum & culpam latam, sed etiam levem, imò levif-
 simam (saltem pro foro externo) per quam res
 deteriorata, destructa, vel deperdita fuit, §. 2.
Inst. cit. l. 5. §. 2. & 8. l. 18. ff. commodati. l. 1. §.
4. ff. de O. & A. c. un. h. t. non tamen per se ca-
 sum fortuitum, nisi nempe specialiter ad eum se
 obligaverit, vel per usum sibi non concessum, aut
 per moram, causa fuerit casus fortuiti. 2. re
 commodata non aliter, & non diutiùs, quàm ipsi
 concessum est, uti *l. 17. §. 3. ff. commod.* 3. ean-
 dem finito tempore & usu restituere in specie.
d. c. un. l. 17. §. fin. ff. eod. Si tamen non ampliùs
 extaret, vel deterior facta est, sufficit dare æqui-
 valens. *l. 18. §. 1. ff. eod.* quo casu etiam compen-
 satio haberet locum, ut docui in *meis decisionibus*

Pars I.

Y y

h. t.

h. t. ex l. 4. & fin. C. de compensat. & aliis fundamētis.

Objic. I. Sufficit, si commodatarius eandem præstet culpam, ad quam tenetur venditor. *l. 3. ff. de perit. & comm. rei vend.* sed venditor solum tenetur ad culpam levem, non levissimam. 2. Non est ratio, cur commodatarius teneatur ad culpam etiam levissimam, commodans verò ad culpam duntaxat latam; ergo. *¶ ad I.* ibi est sermo de venditione nondum completa, ut si vinum, ad mensuram venditum, nondum sit admensum: quo casu etiam venditor præstat culpam levissimam. *l. 3. cit. & duabus preced.* Harpprecht ad *d. §. 2. Inst. n. 29.* Ad 2. *N. Ant.* Ratio disparitatis petitur ex *cit. l. 5. §. 2.* ubi datur hæc regula generalis: si contractus cedit in utilitatem utriusque contrahentis, uti emptio-venditio, locatio-conductio &c. præstatur culpa levis & lata. *l. 18. ff. eod.* si cedat in utilitatem & favorem solius dantis, accipiens tenetur solum ad culpam latam, ut in deposito. *§. præterea. Inst. quib. mod. re contr. obl.* Si autem in gratiam solius accipientis, etiam levissima erit ab accipiente præstanda, uti in commodato. *l. 5. cit. DD. communiter.* Unde quia per accidens etiam commodatum cedere potest in utilitatem utriusque contrahentis, vel etiam in utilitatem solius commodantis, quamvis raro, commodatarius vel ad levem, vel ad latam tantum culpam adstringetur. *cit. l. 18. pr. & l. 5. §. 10.* A dicta regula excipitur *tutella*, quæ est quasi-contractus cedens in solius pupilli utilitatem, & tamen præstatur non solum lata, sed etiam levis culpa; quia in favorem pupilli speciale & singulare hoc est.

Dico

Dico 4. Ex his mutuis obligationibus oritur §
 duplex *actio commodati*, una, nempe *directa*,
 commodanti adversus commodatarium, ut præ-
 stet ea, ad quæ ipsum obligari ex commodato
 diximus; altera, nimirum *contraria*, commoda-
 tario adversus commodantem in ordine ad ea
 præstanda, ad quæ ipsum teneri docuimus. Com-
 modanti insuper competere potest *Actio Legis*
Aquilie, si commodans rem deterioravit. *l. 18.*
cit. §. 1. vel rei vindicatio, si alius, quàm commo-
 datarius, rem commodatam detineat. *l. 9. ff. de*
R. V.

TITULUS XVI.

De Deposito.

SUMMARIUM.

1. *Quid & quotuplex sit Deposito.*
2. *Ad quid obligetur Deponens, & Depositarius.*
3. *An in Deposito locum habeat Compensatio.*
4. *Actio Depositi directa, & contraria.*

Depositum (idem tene de Commodato, §
 & Precariis ac Precario) sumi potest
 vel *objectivè* pro ipsa re deposita, vel
formaliter pro contractu Depositi.

Dico 1, Deposito formaliter acceptum est
 contractus realis, quo res alicui gratis custodien-
 da traditur, ea lege, ut eadem in specie, quando-
 cunque deponenti libuerit, restituatur. Commu-
 nis ex *l. 1. ff. depositi. & c. 2. h. t.* Unde apparet,